

NYIRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalmi élet, gazdaság, ipar és kereskedelem köréből.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagy-Orosi-utca 993-ik sz. a.</p> <p>Kéziratok nem küldetnek vissza. Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogad- tatnak el.</p>	<p>Megjelenik minden vasárnap.</p> <p>Előfizetési árak:</p> <p>helyben házhoz hordva vagy postai szétküldéssel:</p> <p>Egész évre 4 frt. Fél évre 2 „ Évnyegyenként 1 „</p>	<p>Hirdetések díja:</p> <p>Minden 4 hasábos petit-sor vagy ennek térfoglalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszöri hirdetésért 4 kr. minden beiktatásnál. — Bélyegdíj minden ígatásért külön 30 ujkr.</p> <p>Nyiltérben minden háromhasábos sor 20 ujkr.</p>
--	--	--

Adakozások a Batthyány-szoborra

Ft. Simon Endre urtól	2 frt 50 kr.
Dr. Meskó Pál urtól	2 „ — „
„Nyiri Közlöny“ szerkesztősége	6 „ — „
Összeg	10 „ 50 „

Minő állapotban vannak Szabolcs megye községi faiskolái?

Az egyes törvényhatóságok életképességét azon gyorsaság és pontosságból lehet leginkább megítélni, mely szerint közérdekű határozatainak foganatot szerez.

A szabadság iránti éles érzék, s a szívósság, melylyel önkormányzati jogaihoz körömszakadtig ragaszkodott, mindenkor kiváló sajátjai voltak megyeközönségünknek, s mi erre csak büszkék lehetünk: sajnos azonban, hogy legkivált az utóbbi időkben, végrehajtói hatalma gyakorlásánál, nem mindig találjuk fel ama szükséges erélyt, mely nélkül a legüdvösebb határozatok is csak papiroson maradnak.

Ott van a községi faiskolák kérdése, melynek fontosságát nem szükséges kiemelni.

Közel egy éve, hogy e tárgyban megyei gyűléstermünk zöldasztalán egy miniszteri intézmény feküdt, mely a faiskolák magán- és nemzet-gazdasági, népnevelési s több más tekintetbeni fontosságát hangsúlyozva, felhívja a megye közönségét, hogy ezen ügyet saját hatáskörében lehető buzgalommal és sietséggel felkarolni igyekezzenek.

S valóban m. bizottmányunk a tárgyalás alkalmával egész oadaó buzgalommal karolta fel ezen nagyjelentőségű ügyet. Magáévá tette a miniszteri intézményt minden tekintetben; de a községek autonóm jogait itt is érintetlenül kívánván hagyni, kimondotta, miként szabad rendelkezése, belátása szerint rendelkezessék ugyan minden község saját faiskolájával, oly világos kikötéssel azonban, hogy ezen tetszés szerinti szabad rendelkezés által a faiskolák eredeti céljuktól, saját rendeltetésüktől el ne vonattassanak. Együt-

tal pedig utasítá az egyes szolgálókat, hogy ezen határozata végrehajtása fölött ernyedetlen szorgalommal és kitartással szigorúan örökjenek, s e tárgyban jelentéseket időszakonként terjeszszék be.

Balsorom hozta magával, hogy a mult év nyarán több megyebeli községünkben meg kellett jelennem. Történetesen eszembe jutott a kérdéses határozat. Kíváncsi voltam tehát: minő állapotban találok községi faiskolánkat. S megvallom, hogy én a fentebbi határozat után sokat vártam. Nem dicsérekhetem valami erős fantáziával, de már előre láttam képzeletben a virágzó veteményes táblákat, láttam a gondosan ápolott oltványok csoportját, gyönyörködtem a buján tenyésző gyümölcsfák tömbjein stb.

S mit tapasztaltam?

Azt, hogy A. községben és sok másban híre-hamva sincs a faiskolának, talán mert a községi érdekes atyák e célra még mind ez ideig nem találtak alkalmas helyiséget; B. és több más község pedig, ép a falu végén, az u. n. „gödörös kert“ mellett, kisánczolt ugyan 50-60 □^o tért faiskolának, de ebben dudván, paréjon és nyurga füveken kívül egyebet nem találhat emberi szem; sőt végül C. D. E. F. és más számtalan községben komoly nehézségekkel kellett találkoznom, a mennyiben ezek faiskoláit közelebből meg sem tekinthetem, lehetlenné tevén azt az árok partján egész otthoniassággal elterülő szerbtövis, mely ebbeli jó szándékommak merev konoksággal eltele szegült.

Elszomorodtam tapasztalásomon.

Ime a faiskolák helyett mindenütt gyom, dudva és rendtelenség. — A szerbtövis virágzik megyénkben mint a parancsolat, de valamire való faiskola nincs sehhol.*)

*) Miután e tekintetben dicséretes kivételt köpeznek a nyiregyházi faiskolák, ezekről jövő számunkban bővebben szólunk. Szerk.

Pedig mindkettőre nézve minő erélyes határozatokat hoztunk, és ime, minő erélyvel hajítjuk azokat végre.

Elhatároztuk, hogy a szerbtövis kiirtassék, s hogy a községi faiskolák virágzó állapotba helyeztessenek, — s mi történik?

Ép az ellenkező!

Mit következtetel ebből nyájas olvasó?

F. B. *)

Nyiregyháza város tisztii orvosának 1869. évi utolsó évnegyedes jelentéséből.

A népességi mozgalom 1869-ben következő: született összesen 1215; nem szerint 637 fi-gyermek, 578 leánygyermek; ezek között törvénytelen házasságból 102. Házasságra lépett 245 pár; meghalozott 877. E szerint a szaporodás 338-al haladja meg a halalozás általi fogyást.

Korszerint osztályozva a halalozásokat, következőleg alakultak azok: egy éves koráig meghalt 305, 1-10-ig 248, 10-20-ig 36, 20-30-ig 36, 30-40-ig 56, 40-50-ig 75, 50-60-ig 45, 60-70-ig 46, 70-80-ig 24, 80-90-ig 6.**)

Orvos törvényeszéki bonczolás 2, orvosrendőri 3, öngyilkossági eset 3 volt.

Védhímlő anyaggal 788 gyermek oltatott be.

Veszett kutya általi megmarás 4 eset fordult elő ez évben, melyek közül egyen a nyolczadik héten kitérvén a viziszony, ennek csakhamar áldozatául esett. Kettő még jelenleg is óvó gyógykezelés alatt van.

A hasznos háziállatok, nevezetesen a szarvasmarhák között, augusztus és szeptember hóban, a száj- és körömfájás járványosan uralgott.

Közegészségi szempontból tekintve a lefolyt 1869-ik évet, méltán a legjobb és legkedvezőbbek közé sorolhatjuk azért: mivel ennek folyamában egy a felnöttek mint a gyermekkorúak egészségi viszonyainak, tartós és nagobbszerű megháborítását tapasztalni egyáltalán nem volt alkalmunk.

A létünt év egészségi állapotának kedvező volta mellett megeléghetlennél azon körülmény tanuszkodik, miszerint a születtek száma 338-al rugja felül a halottakét.

Ha zsenge kora, különösen a csecsemő gyermekek ápolására, népünk részéről kiválóbb gond fordítatnék: az első korban halalozások előnyösebb alakulása mellett a szaporodás még sokkal nagyobb mérvű leendet vala.

A veszett kutyák által történt 4 sérülési eset kétségre nem vonhatólag azt bizonyítja, hogy az 1868-ik évben városunk részéről foganatosított orvosrendőri szabályzat nem oly természetű, miként ázáltal az ebdüh-

*) Igen köszönjük szives közreműködését. Hasonló irányu és szellemű cikkekkel szerencsétlense minél többször a „Nyiri Közlöny“ szerkesztőségét.

**) Örömmel tapasztaljuk e közlésből, hogy az előhaladottabb kornak száma nálunk igen kedvező arányokat mutat. Szerk.

kórnak az emberekre való áterjedését megakadályozni lehetne.

Ha magunkat a borzasztó betegség ellen sikeresen biztosítani akarjuk, nem palliatív, hanem gyökeres eszközök alkalmazásához kell nyulnunk.

Ily gyökeresen ható eszközt és módot, más előhaladott városok példáját nem másban, hanem a kutya-adó behozatalában véljük és hisszük föltalálhatni.

Minek hallatára, képzelem mennyire borzódik sok polgártársunknak alkotmányos háta. Szinte hallom a fájdalom kifakadásokat és megróvó megjegyzéseket: hát nem a leroskadásig elég adót fizetünk-e? — Még csak a kell hogy eb-adót fizessünk stb.!!

Igenylen személynem azok közé tartozván, kik az adófizetést, nem különös gyönyörűségül, hanem az állam fennállhatása iránti kötelességgel teljesítik, azon szerény kérdést bátorodom kockáztatni: vajjon Pest, Pozsony és Győr városok polgárai nem oly alkotmányos érzelműek-e mint e város lakosai? Vagy talán izmosabb vállakkal áldattak meg ők a közterhek elviselésére, a gondviselés által. A nevezett városok, köztudomás szerint már életbe léptették az eb-adót, mint azon egyedüli eszközt és módot, miáltal a lakosok kutyatartási vágya legsikeresebben és legbiztosabban korlátoztatik.

A gyűlölt eb-adónak népszerűsítése és megállapítása vélekedésem szerint a városi képviselőket eszközölthetnének a legcélszerűbben, valamint továbbá az is, hogy az eb-adó után befolyó összeg ne az állami, hanem a városi pénztár javára fordították. A mostan divó féktelen kutyatartás korlátozására más polgárosult városok utmutatása szerint, a kutya-adónál egyéb célra vezetendő eszközök nem létezők, alkotmányos érzülettel megegyezőbbnek találom a városi pénztár javára való mérsékelt fizetést, mint a borzasztó ebdüh-kór kitérésétől való folytonos rettegést.)*

*) A midőn t. főorvos urnak azon szívességéért, hogy érdekes közléseivel lapunkat tisztelte meg, köszönetünket nyilvánítjuk, figyelmesteljék egyúttal a szakértőket, hogy a városunkban csakugyan feltűnően gyakran előforduló ebmaras

Eszmefördekédek vidékünk gazdaszataról.

II.

Az idő a gazda! — ezen régi közmondást halljuk hangzani a reményében csalódott földműves ajkáról. És ez részben igaz is, de kevésbé alkalmazható mely termőréteggel bíró talajra, melynek előnye éppen abban áll: mikép nincs az időjárás befolyásának teljesen alávetve, a mennyiben — sok vizet képes magába fölvenni, és így télen át mintegy ellátja magát a bekövetkező száraz évszakra. Midőn az esőviz az ily előnyvel nem bíró talaj felületén állván meg — csakhamar elpárolog.

Nagy fontosságu előnye közé tartozik továbbá az is, miszerint nagyon alkalmas a molytásra, foltéve hogy az okszerűen eszközöltetik.

Elsőben említett tulajdona indokolja annak termő képességét hosszabb ideig tartó szárazság alatt is, midőn a dúsabb vegyalkatu — de vékony termőréteggel bíró Alföld rosz termést ad.

A homokgyeületű talaj tehát inkább eltűri a hosszabb ideig tartó szárazságot — mint sok esőt, mely után különösen e vidéknek nincs miért vágni, a mennyiben ilyenkor alantabb fekvő földei viz alá kerülven, megszüntek szántóföldek lenni; kaszállónak használva pedig igen silány szénát teremnek.

Ugyanez oknál fogva — mivel legjobb minőségű szénánk sem nevezhető jónak, és ugyanazon tér, mely e rosz szénát termi, jó búzát teremhet, a jó gazdálkodhatás első feltételének tartom a csatornázást, miáltal a teli és tavaszi vizeket levezetve — jelenlegi rosz kaszállóink nagyrészt szántóföldnek használhatjuk.

Vannak ugyan, kik a kaszállók feltérésének nagy ellenei, azt állítván, mikép annak szénatermése nem oly feltételes, mint a mesterséges takarmánytermelés.

Ebben van is némi igazok, de azon állítás igazsága — kaszállóink csak mélyeb-

és az általa eredményezett viszony miképi megállásra czélj javaslataik közzétételére lapunkat szívesen fogadjunk. Szerk.

ben fekvő részeire — ugynevezett folyásokra terjedhet ki, melyeket feltörni nem is javasolnám. — Ellenben ezeken fentebb eső részei — ugynevezett gerindek — még sokkal föltételesebbek, mint luczerna- vagy löhereföldnek. Már pedig — hogy mennyivel ér többet a luczerna- vagy löhere-takarmány a mi virág és levél nélküli szénánknál — mindenki megítélheti.

Legtöbb gazdaságban főleg ezen két hiányt lehet tapasztalni — mikép nem elég figyelem fordítatik a takarmánytermésnek minőségére, mely a belterjes gazdálkodásnak első feltétele volna. — Valamint igen kevésre becsülik azon hasznot, melyet a talaj mélyítése nyújt, holott elégséges trágya hiányában (pedig hol van elég) ezen egyetlen mód létezik a siker biztosítására kedvezőtlen időjárás mellett is, de ugyszermint a termés fokozása is nagyban előmozdítható ezáltal. — Igaz, hogy az kétlű fegyver, mely ügyetlen kezelés mellett könnyen kárt okozhat. — Azért nem lehet eléggé ajánlani annak fokozatos mélyítését, általánosan ismerve levén, mikép a föld csak a lég és nap vegyöntő hatása alatt nyeri meg termő képességét. Ugyanezért nem ajánlanám az eddig 4—5 hüvelyknyire szántani szokott földnek egyszerre 7—8 hüvelykig való mélyítését, hanem ennek fokozatos keresztülvételét két év föladatavá tennem, folyvást figyelemben tartva minden szántás utáni erős fogasolást, mely — a még napvilágot nem látott földnek elvegyülését eszközölje.

Ha ezen eljárás alkalmazása által egyszer jó talajra sikerült szert tenni, nem lesz nehéz az okszerű gazdálkodás másik feltételét is foganatosítani, t. i. a mesterséges takarmánytermelést.

Azon kérdésnél, hogy vajjon minő fűnem termelése volna éghajlatunk és glebánk mellett a legcélszerűbb, tartózkodnom kell a gazdasági irodalom általános szokásának követésétől, mely szerint bizonyos előszeretettel szokta az olvasót vegytani elemzések- és összehasonlításai táblákkal elárasztani.

Nem azért mintha ennek ismeretét hasznosnak, sőt szükségesnek nem tartanám, de itten cél volna vele tévesztve, a mennyiben

tás, — mely mindent megmagyaráz — volt a felelet.

Pont 9 órakor Aladár is megérkezett, őt is várta imádoztja, ő is kapott egy lágy kézsoritást, édes tekintetel.

Éjfél mult... szünóra következett.

Aladár fekete dominójával a vigarda kis termébe távozott, Adolf az ő kedves apácájával több álcás társaságban az étterembe vonult, hol a nők fagyaltoztak, a férfiak pedig elkezdtek pezsgózni.

Aladár ott — Adolf itt unszolta a kedves lényét az álca leveletéért, itt egyik, amott a másik hintett forró csókokat a keztyűs kézre, s kért esdekelt egy csókot a rózsza piros ajkáról. Itt az egyik esküdött örök hűséget, amott a másik önlengett szerelmi mámorában.

Mig végre a sok kéréstől, esküdözéstől meglágyult az apácza szíve, engedett az ostromnak a világtól elzárkózott kebel, forrón ölelt a gyenge kar, az ajk már majdnem ajkát ér, ekkor az álca leesik, — és óh! esodák esodája! az istenített angyal helyett előáll egy másik, kinek olyan szép fekete bajusza van, mint a korom, s kinek átható tekintete a szerelmes matador veszejéig hat. A mint az álca leesett örüssá vált a kaczagás, — bravo! éljen! vivát! hangzott minden oldalról, s hősünk majd a föld alá bujt szégyenletében.

Az apácza — az imádozt ismeretlen jegyese volt. Ezalatt Aladár is megjárta. A sok kérelem után az álca előtte is lehullott, hanem ekközben kapott egy olyan kézsoritást, a melyhez hasonlót még életében soha.

Castor és Pollux kiabándultak s a tréfa után melyet a szeretett lény testvérbátyja s jegyese leleményessége idézett elő — vig poharzásra került a sor, s a két rimfaragóval aztán mulattan én is kivilágos virradtig.

Cassius.

T Á R C Z A.

EGY ÁLARCZOS BÁL.

Pesten az ...i utca sarkán a 14-ik számú házban, 2-ik emeleten két fiatal jószág lakott ... r Adolf és ... i Aladár. Mindkettő csinos, elegans, szép fiatal ember volt, Adolf a „Fővárosi Lapoknak“, Aladár a „Családi Körnek“ volt munkatársa.

Költői képleték, fellengős eszmék lengték át soraikat, — az „örök szerelmek“ dicsőítették mindketten. Nagyon is szerelmesek voltak egy ismeretlen „angyalba.“

Az az ismeretlen „angyal“ pedig az ...i utca másik oldalán a 14-ik számú házzal viz a viz lakott, szintén az első emeleten; testvérbátyjánál, ki fiatal kora daczára jeles ügyvéd volt a fővárosban.

Adolf és Aladár — egyszerre ugyan sohasem — hanem külön-külön — gyakran ott sétáltak a kedves ablaka alatt, s történet legyen bármikor ha az egyik távozott lakásáról, a másiknak mindig akadt valami dolga, hogy otthon maradjon. Titkolták érzelmeiket, noha mindketten tudták s meg voltak arról győződve; miszerint ugyanazon egy leány az, ki lényöket igézet alatt tartja.

Az a sok „Hozzá“ czimű költemény, mely a „Fővárosi Lapokban“, s a „Családi Körben“ megjelent, árujóla lett érzelmeiknek. Az az imádozt angyal észrevette azt hogy a két Don Quichotte érte eped, de észre vette ezt a szeretett leányka jegyese is, ki régóta vár alkalomra, hogy az ábrándozókat egy kis ártatlan tréfa által szerelmi mámorukból kiabándítsa.

186. év február hó 15-ére álarczos bál volt hirdetve. Tudjuk hogy az álarczos bál — a fővárosban — népies szokott lenni. A szerelmesek ott adnak egymásnak „légyott“-ot.

Aladár és Adolf ezt jól tudták, étek is a vágytól találkozni a szeretett lényvel. De hogyan kézbesítsék soraikat az is-

tenített leányka kezeibe — ezen töprenkedett a két költő.

Megvan! — mond magában Adolf, — a szobacicza legalkalmasabb lesz a postillon d'amour szerepére.

Megvan! gondolta magában Aladár — ugyanazt; — s a pár sorban írt ó d a már dőben ott volt rendeltetése helyén, s a kis csintalan oly jó izüen nevetett, mikor a „szeretlek“-et, „jőjj el imádozt angyal“-t elolvasta.

A jegyes is elolvasta a rimeket: mosolygott, fejét csóválta s aztán szó nélkül kedvese íróasztalára tette a levelekét.

Délután két órakor Aladár és Adolf — egyik a másik tudta nélkül — választ kaptak; és pedig Aladár ezt: „fekete dominó, pont 9 órakor, Adolf pedig, „apácza mezben“ pont 9 órakor.

Mikor ezt a választ a két szerelmes megkapta, örömiük határtalan lett. Kéjes érzet futotta keresztül keblöket; de hogy is ne! avagy van-e a földön annál nagyobb boldogság, mint közelebb lenni annak, a kiért a szív annyit eped, hallani susogását az édes ajkának.

Oh! áldott! áldott legyen az a kéz, mely e kedves sorokat írta.

Aladár már négy órakor feketébe volt öltözve s azon ürügy alatt, hogy nagynénjét látogatja meg, búcsut vett Adolfól és eltávozott.

Fél óra alatt Adolf is kész volt öltözékével, s utját a Vigardának vette.

Pont 9-re Adolf a terembe lépett ... és óh! a boldogságtól majd szétszakadt keble. A fekete dominó megelőzte, eleibe jött s karon fogva őt — a tánczolók sorába vezette. Egy ideig remegett hősünk, hanem aztán neki bátorodott, megfogta azt a keztyűs kis kacsót, (mely csak ő neki volt kicsiny) megszorította lágyan, elkezdett áradni, s egy boldogító „igent“ esdekelt a kedves ajkáról.

Egy édes tekintet, egy forró kézsori-

főladatom — nem akármely gazdasági munkában olvasható elméletet, de gyakorlati ténnyel nyert tapasztalatokat közölni.

És ennek nyomán — éghajlatunk és talajunk természetével leginkább megegyezőnek a luczernát tartom sokszoros előnyeivel fogva más füncmek fölött, nevezetesen: az kissé emelkedett — habár homokos vegetál-talajban nem csak kitűnően diszlik, de gondos kezelés mellett 8—12 évig tart, midőn a vörös löhere már harmadik évében ritkán kaszálható. Továbbá szárítása is könnyebb; nem is veszíti a kezelés alatt leveleit oly könnyen mint amaz, főképp ha nem engedjük a renden egészen megszáradni, mely minden takarmánynak hátrányára van, annál inkább ennek.

Legzöltszerűbbnek tapasztaltam a jó időben kaszált luczernát, kaszálás után harmadik nap reggelén megforgatva — ugyanaz nap meg felgyűteni, ott helyben apróbb vonatokba öszerakúra, 3—4 napig így hagyni, és csak miután meglegedett — behordani, nagyobb boglya- vagy kazalba, de mindenesetre czélsezerűbb rakodó szinbe tenni, hol a még netalán fejlődő melegség, nyitott oldalain elpárologhassék.

A mi vetését illeti: az legjobbnak bizonyult minden védőnövény nélkül, augusztus első felében, trágyázott és háromszor szántott földbe vetni, egy 1200 □ öles holdra 20 \mathcal{M} magot számítva. De szükség esetén tehető április elejére is, habár akkor a gyakori késői fagyok miatt a siker föltételesebbé válik.

Az eddig mondottakban vidékünk gazdaságának két nevezetes hiányát véltem megvilágítani, melyeknek számbavetele nélkülözhetlen okosúrú gazdaságot folytathatására.

A belterjes gazdaságot többi tényezőiről — mint trágya, vetés, forgás, szabad gazdálkodás stb. — azon reményben, hogy a szíves olvasó érdeklél kísérendi — későbbi ériente tárgyai lesznek. X. Y.

UJDONSÁGOK.

¶ Szabolcsmegyei orvos-gyógyászeregyelet van keletkezében. E napokban tartott eziránt egy előtanácskozás megyei főorvos úrnál, ki ez eszmét megpendítte. Az értekezlet a legnagyobb lelkesedéssel fogadta azt és egy ideiglenes bizottságot küldött ki az előmunkálatok megtételére. (Csak rajta uraim! egyesüljünk minden téren! A társulás és a munkafelosztás elve hozta létre századunk legnagyobb műveit. Szerk.)

→ Jakab tülkö-művész január 11-én szép számu közönség előtt tartotta meg hangversenyét. Műsorozata elég változatos is volt arra, hogy a hallgatóság teljes meglegedését kiérdemelje, s ez nem is késett; — eloadott darabjai, különösen a tülkömön játszott „Szózat” és „Honi dal” ugy a Hunyady-oszton adott „Repülj feekém” oly általános taps-vihart eredményeztek, melyet közönségünk rég nem oszogatott. A művészi játék feledteté velünk, hogy az ily egyes hangszere mellett, a mindig oda illő kíséret hiányzik. Teljes elismeréssel vagyunk a művész remek játéka s e téren páratlan tehetsége iránt; de nem tagadhatjuk meg, hogy a közönség meglegedésének egyik indoka volt Fried Ilka kisasszony játéka is. A kisasszony korát meghaladó ügyességgel adta elő Ascher „La Favorite concert” darabját, s öszintén be kell vallanunk, hogy technikája nagyban felülmúlta várakozásunkat. — Ungerleider Fáni kisasszonytól, kit e téren már hallani szerencsénk volt, nem is várhatunk mást, mint a mit nyertünk. Az ő ujjacskaí édes testvérek a néma bilentyűkkel; nála nem csak a technika van ritka tökélyre vite, de, érzünk vele örömet, fájdalmat, reményt, kétségbeesést; s a közönség most, midőn a kisasszony kedvenc darabját Chopin „Fantaisie Impromptu”-jét végig hallgatta; — nem, — átérezte; — alig tudott hátrátni szabni méltó elismerésének. — Ez estére sokáig szívesen fogunk visszaemlékezni.

— Ugy halljuk, hogy a nyiregyházi nőegylet folyó hó 29-én jótékonycélu táncz-igalmat rendezend, felelőszében a szabolcsi árvízkarosultak, felelőszében pedig az általa alapított árvaház javára.

▲ Az ifjúságnak jó hírt mondunk. Még egy bál van készülöben, mely pedig a czélt tekintve, igen fényesnek és látogatottának lenni ígérkezik. — A Pesten felállítandó honvéd-menház javára ugyanis február hó 10-ére táncz-igalmat rendeznek a nyiregyházi Nagyvendéglő termében. Jó eleve ajánljuk a nemes czél érdekében a közönség pártfogásába.

× Ft. Simon Endre ur a Bathyány-szoborra a fent közlött kimutatás szerint adakozván, egyuttal a szabolcsi vízkárosultak részére 2 írt 50 krt adott át, a mit ezzel azon kijelentéssel nyugtáznak, hogy e czéla is igen szívesen fogadunk el könyörömadományokat.

× T. Gyöngyösi Sámuel urat a n.-külső ref. egyházközség f. hó 9-én nagy szöbbséggel lelkészenek megválasztotta.

× Mint örövedetes hírt, tudatjuk olvasóinkkal, hogy városunkban s tanyáinkon a népszámlálási nagy munkát már befejeztették. — Itt-ott akadt ugyan egy kis lényegtelen hiba, azonban bátran mondhatjuk, miszerint az eredmény várakozásunkat meghaladta. Hogy a nagy munkát, mely f. hó 3-án vette kezdetét, ma már teljesen be van végezve, egyedül az azt teljesítő tisztviselők s több városi képviselők buzgalmának... legfőképpen pedig a megye által kiküldött népszámlálási biztos Kralóvánsky Mór tapasztatos intézkedésének tulajdoníthatni. — Fogadják buzgólkodásukért a városi közönség elismerését.

○ F. hó 12-én fél 9 órakor a vészharang zugása zavarta meg a lakosság nyugalmát. A tűz Groska Jánosné szarvas-utczai házában ütött ki, s mire a segély megérkezett, az egész nádtető a lángok martaléka lett, ugyannyira, hogy a ház lakói közül többeket kiket a tűzvész ágyban talált — nem menekülhettek. A tűzvész áldozata lett egy katonatiszti szolga, kire menekülés közben a lángban álló nádfedél reázkadott, s menthetlenül odaégett; továbbá bent szorult egy egész család, u. m. a férj, s hét hónapos teherben levő neje s kis leánykájuk, kik közül a férj oltás közben eszméletlenül ugyan, de még élve mentetett meg, a nőre és kis leánykájára néve azonban a segély már későn érkezett meg, ezek a fojtó füst áldozatai lettek. — E szerencsétlen eset ismét arra hívja fel városi előjáróinkat, miszerint a már többször sürgetett „tülköm-egylet” szervezni ne készenek. — Ez alkalommal megjegyezzük, miszerint szerkesztőségünknel polgártársaink részéről több rendbeli panasz emeltetett az iránt, hogy a tűzvész alkalmával felállított városi őrség nem a leghumánusabb bánásmóddal járt el különösen azok irányában, kik a tűz oltása körül fáradhatlanul segédkezett nyujtottak.

Helyreigazítás.

A 2-ik számban 3-ik oldal 2-ik hasáb 2-ik sor felülrol „a test egészségére az életnek” helyett „a test egészségére az életerek” olvasandó.

KÖZGAZDÁSZAT.

Köztutak s a nyiregyháza-ungvári vaspálya.

Említettük mult alkalommal, hogy a tiszasszabályozás és így a szabolcsmegyei utak rendezésének új korszaka óta, tehát harmincz év alatt, daczára annak, hogy megyénk minden egyes polgára meg van győződve a jó közlekedési utak fontossága és értékéről; mindössze is négy mérföldnyi használható köutat tudunk felmutatni; — ez oly csekélység, hogy a kedvezőtlen kormányforma, a közmunka rendtelensége s a közzállítási nehézkörülmények sem menthetik fel a megyét a mulasztás vádja alól; — más megtehetet, mennyit tennie kellett volna; pedig nem hiányzott soha a figyelmeztetés, mert maguk a telen-nyáron egyaránt rendkívül ros utak folytonosan jelzették a téletenséget, a mulasztást; s pedig e jelzők annyira kiáltók még ma is, miszerint nem késünk ki-mondani: hogy az egész hazában nincs

megye, melynek közutai rosabbakk lennének mint Szabolcséi, — mert — a felföldi megyékről nem is szólvá — más megyék talaja legalább nyáron száraz időben járható, nálunk nyáron a nagy homok, telen a feketelén sár folytonosan járhatlanok teszik az utakat.

Mulasztást követett el a megye, midőn közönyven nézte a közutak építésének lassu menetét s közönyvel türté, midőn évek során eredmény nélkül pazarolták el közmunka-erejét.

A mit közté tekintetében mulasztottunk helyrehozni segített a tiszai vaspálya, mely megyénk déli részét P.-Ladánytól Rakamazig átszelve a földek értékét emelte, az ipart s kereskedelmet előmozdította, különösen Nyiregyházát a megye legvagyonosabb városává tette.

Örömmel hangoztatnók, hogy e vasutvonal megantotta megyénket, miként kell jóvátenni az országutak hiányát, korszerűen előmozdítani a közvagyonyosodást; elmondanók, hogy megyénk nem közönyös többé a köző iránt; de ezt öszintén szólvá, nem tapasztaltuk a nyiregyháza-ungvári vaspálya kérdésénél, mely pálya pedig megyénk s különösen a rétközre nézve életkérdés.

Mercur.

A nyiregyházi takarékpénztár-egylet

1869. decz. havi forgalmának kimutatása.

Bevétel:

1869. nov. 30-ról áthozott készp.	11697.09
6% betét	16237.81
5%	53281.—
Befizetett kölcsön	8409.50
„ előlegezés	6880.—
„ váltók	140396.—
Kölcsön után fizetett kamat	2417.13
Elölég	159.11
Leszámitolt	2504.63
Íratási díj	825.95
Könyvecské-díj	—45
Késedelmi kamat	37.31
Nyomatványokért	216.20
Zálogkölcsön bevétele	115.—
„ kamat	4.05
„ díj	5.34
Részvény-átíratás	2.50
Kezelési díj	405.48
Házbér	27.50

Összeg . 243622.05

Kiadás:

6% visszafizetett betét	6085.54
„ folyó kamat	122.01
5% visszafizetett betét	30544.01
„ folyó kamat	547.02
Kiadott kölcsönre	18420.—
Váltókra	12074.11
Előlegezésekre	6350.—
Zálogkölcsönre	365.—
Tisztíztatás	237.72
Vegyes költség	106.30
Jótékonycélu adományozások	350.—
Visszatértett kamatok	24.24
Visszleszámitolási kamat	96.—
Maradvány készpénzben	59633.21

Összeg . 243622.05

Kovács László, könyvvezető.*)

A sóstói társulat 1869-ik évi bevételeinek és kiadásainak kivonatának kimutatása.

Bevétel:

1. 1868-ról 1869-re resignált maradvány	1975.80 $\frac{1}{2}$
2. 1869-iki haszonbérből	480.—
3. „ kertből és kaszálóból	84.40
4. „ vendégszobákból	2258.45
5. „ fürdő-jegyekből	4150.95
6. 1868 és 1869-iki tkptári betéti kamatból	126.27
7. Eladott vagy öröklött részvény átiratásból	26.—
8. 1869-re 300 részv. után 3 írt 58 krral tett befizetésből	1074.—
9. 1869-re Égvelgesekből	17.48

Összes bevétel . 10193.35 $\frac{1}{2}$

*) Tészüke miatt csak most kerithettünk reá aort. Szerk.

A kezelési kiadások:

1. A reperációra kiadott összeget	498.87
2. Tiszti és cseled fizetést	927.66
3. Napzámosok díját	249.44
4. Fuvarozást	132.—
5. Adót és biztosítást	219.07
6. Tüzifa értékét	774.85
7. 1868-iki osztalékot	2574.—
8. Egyvelges kiadást	493.66

Összesen 5869.55
Levonva a fentebbi bevételből 5869.55

Marad 1869-iki osztalékul vagyis részvényesek illetékeül 4323.80%

Mely összeg 300 részvény között felosztva esik egy-egy részvény után 1869-iki jutalékol 14 frt 41 kr. — Fent maradván még a pénztárban közös vagyonul 80% kr. — Minthogy azonban az utolsó közgyűlés ez osztalékot új beruházásokba fektetni határozta, az ki nem osztott, hanem következőkre fordított:

Uj építkezésre	3397.58
Butorra	376.20
Összesen	3773.78

Ez összeget a rendes kiadásokkal összegezván, a kiadásoknak főösszege tészen 9643 frt 33 krt. Levonván ez összeget az összes jövedelemből, marad a pénztárban 550.2% Eddig egy-egy részvényre befizetett összesen 88.58

Hogy a részvény kiegészítették 100 frtra mint mennyi értékbe kibocsátott, kell hozzá 11.42

Összesen 100.—

Az ideai osztalék pedig 14 frt 41 krt. téven, kiderül, hogy ebből ha a fentebbi 11 frt 42 kr. a részvény javára iratik, fent marad egy-egy részvénynek ez évi jövedelemből igénye 2 frt 99 kr-ra nézve, ez a részvényeseknek valamely módon kiadandó lenne.

Domján Sámuel társ. pénztárnok.

A nyiregyházi ipar és kereskedelmi bank első évnegyedi kimutatása *)

(Jan. 1-jén 1870.)

B e v é t e l:

a) Tökében	60000.—
b) Leszámitolt kamatszámokban	2818.14
c) Apróbb különböző számlákból	37.82
d) 6%-os könyvetételekből	1503.3—
e) Váltószámlákból	9155.—
f) Leszámitolt váltószámlákból	8000.—

Összesen 95063.96

*) Az ügy érdekében a „Tiszavidék” nyomán közzük e kimutatást, és az erre vonatkozó ész-

K i a d á s:

a) Váltószámlákban	86899.20
b) Felszerelésekre	1600.—
c) Kezelési költségekre	750.—
d) Alapítási költségekre	153.35
e) 6% könyvetét-visszafizetésekre	3400.—
f) 6%-os betét kamatszámokra	122.87
g) A pénztárban van	2138.54

Összesen 95063.96

E kimutatás folytán, leszámítva, hogy a beruházásokra fektetett összeg a társulat vagyonra marad, — a kezdet nehézségei- és a körülmények nyomásával küzdelem mellett is, minden részvény után mutatkozik, az első évnegyedről 1 frt osztalék; tehát még azon esetre is, ha az eddigi súlyos körülmények megmaradnának s üzletkört a bank szele-szebbre ki nem terjeszthetné, egy évi osztalék tenne a befizetett 30 frt után 4 frtot.

Kornstein Ignác
ugyvivó.

A nyiregyházi ipar és kereskedelmi banknak a „Tiszavidék” ezévi 2-ik számában közölt első évnegyedi működéséről szóló kimutatása nézetem szerint tévedésen alapszik, mert:

1) a „bevétel” rovat alatti kamatszámokban felhozott 2818 fr. 14 kr. nem az évnegyedi üzlet által tisztán behozott kamatösszegeből ered; hanem hozzá vannak számítva azon kamatok is, melyek a befizetett tüke után — a bank működése előtt — a helybeli takarékpénztár által fizetettek (a mi körül-belül 800 frtot tesz);

2) az e) és f) alatti rovatokban felhozott bevételek csak ugy tekinthetők, mint az első évnegyedi forgalom utáni visszafizetések; mi akép magyarázható, hogy nevezett összegek vagy háromhavi lejárat előtt fizetettek vissza, vagy pedig hogy a bank, 1869-ik évi október 4-én megkezdett működése előtt azon összegeket kamatoztatta, és ezáltal a visszafizetett 9155 és 8000, összesen 17,155 frt már az 1-ső januári kimutatásnál második évnegyedi forgalomba bocsátatván, a kamatok előre leszámításával szintén az első évnegyedi jövedelembé felvették;

3) és végül azon állítást, hogy a beruházás — az 1 frt évnegyedi osztalék kifejtése után — a társulat vagyonra marad, csak akkor vagyok hajlandó elhinni, ha a kimutatás készítője elismeri, hogy a kiadási b) rovat alatti felszerelésekre felhozott 1600

revételeket; kijelentvén, hogy e közlemény ellenében egy tárgyilagos felvilágosításra az intézet érdekében szívesen engedünk tért lapunk hasábjain. Szerk.

frtot (lehet 1/2 levonással) mint a társulat tőkéjét illetőleg vagyonát a főkönyvbe bevezette.

A mi tehát az első évnegyedi 1 frt osztalékot illeti: ohajlandó lenne egy szabatosabb kereskedelmi üzletkimutatás.

Az egészévi osztalékot pedig a jövőre bízom.
Egy bankrészvényes

Üzleti értesítés.

— Nyiregyháza, jan. 15. Mai hetivásárunk igen csekély volt. A hizott sertésnek jóval feljebb ment az ára mert sok felvidéki kereskedő volt jelen, kik meglehetősen vásároltak; — a kövér sertés fontja 24—25 kron kelt.

A nyiregyházi gabnacsarnokban

jegyzőkönyvileg beigtatott terményárak o. értéken.

Alsó ausztr. mérő szerint	Súly fontonként	Januar 15.	
		leg-alant	leg-fent
Buza	00—00	3.00—4.25	
Kétszeres	00—00	2.40—2.60	
Rozs	80—82	2.40—2.60	
Árpa, serfőzésre	00—00	0.00—0.00	
táplálékra	70—00	1.70—1.80	
Zab	50—00	1.50—1.60	
Kukoricza	00—00	2.10—2.20	
Bab	—	2.20—3.50	
Köles	—	2.20—2.25	
Bükköny	—	2.50—2.75	
Mák	—	11.—11.50	
Repeze	—	6.50—7.00	
Lenmag	—	5.00—5.25	
Vörös Lóhere	—	0.00—0.00	
Luczerna	—	00.00—00.00	
Virágolaj, mázsánként	—	25—26	
Szesz, magyar itcze	—	16¼—16¾	

Értéktárgy- és váltó-árfolyam

a bécsi cs. k. nyilvános tőzsdén jan. 15.

	Pénzbeli árfolyam o. é.
5% metalliques	60.35
5% metalliques május és nov. eső kamattal	60.35
5% nemzeti kölcsön	70.30
1860-iki államkölcsön	98.40
Bankrészvények	739.00
Hitelrészvények	369.00
London	123.25
Ezüst	120.65
Cs. kir. arany	5.80%

Felelős szerkesztő: Dobay Sándor.

HIRDETÉSEK.

Szathmáry testvérek

hölgydivat s ruhakészítési terme Debreczenben

ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe a közelgő farsangra dús választékú báli ruhakelméit, hol a legszebb báli fejékek, virágok, legyezők, topánok s más báli czikkek is jutányos áron kaphatók.

Kész báli ruhák,

kitünő szabásunk felügyelete alatt következő áron készülnek:	
színes vagy fehér tarlatan-ruhák	20—40—50 frtig
színes nyomatu	15—30 frtig
arany vagy ezüst díszű	30—40—45 frtig
sima vagy virágos selyem gazir-ruhák	30—40—50 frtig
„ „ „ „ lustrin	30—40—50 frtig
selyem-ruhák	50—80—100 frtig

Mintán előbbi szabásunk helyébe tavasz óta egy oly kitünő szabást alkalmaztunk, ki a ruha-készítési téren bármely igényt is képes kielégíteni, s ezt eddigi becses megrendelőink is elősmerik, bátran reményljük a n. é. közönség becses megbízásait élvezhetni.

Vidéki bármimemű becses megbízások pontosan teljesíttetnek, ruhák megrendelésénél egy jó állásu derék és a ruha eleje hosszának mértéke kéréti. (XII) 4—2

mély tisztelettel
Szathmáry testvérek.

Hirdetmény!

A nagyérdemű közönség kiválómainak mindenben elegendet akarván tenni, — ezennel közrebocsátom, miszerint a vasut melletti temetőben, a „Vig Huszár”-ral szemközt levő raktáramban, valamint **Nádasy Mór** asztalos mester urnál a Debreczeni utcán — **apró darabokra vágott, száraz és egészséges**

bükkfával vegyes tölgyfa

font számra kisebb mennyiségben is kapható leszen — 1 teljes súlyú bécsi mázsa 80 o. é. krajczárba kerül.

Kralovánszky László

(II) *3

raktár-tulajdonos.